

ЮБИЛЕЙНО ЗА ПРОФ. Д-Р МАРИЯ ИВАНОВА

Маргарита Василева

ANNIVERSARY
FOR PROF. PHD MARIYA IVANOVA

Margarita Vasileva

В подобни моменти човек неизбежно прави своята равностметка за изминалото време, преживяното и постигнатото. Същевременно личността на юбиляря привлича вниманието както на неговите най-близки, така и на онези, които за кратко или по-дълго време в различни ситуации са били в контакт с него.

Запознах се с гл. ас. д-р Мария Иванова през 2001 г. по повод създаването на специалност „Етнология“ към ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ и моето съгласие да се включа в преподавателската колегия. Първата ни среща заедно с покойната вече (за съжаление) Люба Макавеева беше в Етнографски институт с музей – София. Мария Иванова ни запозна в най-общ план с бъдещата ни работа и с учебния план. Първите ми впечатления са за един спокоен, уравновесен и внимателен човек.

Започнах преподавателската си дейност през учебната 2002–2003 година. В тази нова за мен работа неизменно чувствах колегиалната подкрепа на Мария, особено що се отнася до задълженията ми по отчитане на хорариума, както и до някои конкретни обстоятелства. Това бе важно за адаптирането ми към спецификата на преподаването, за което съм ѝ много благодарна.

През периода на моето преподаване във Великотърновския университет – от октомври 2002 до януари 2014 г. – контактите ми с Мария ми позволиха да я опозная като преподавател, учен и човек. Тя притежава много отговорно отношение към своята основна работа на университетски преподавател, която изпълнява с един изключително продуктивен подход. Строга и взискателна към студентите, дипломантите и докторантите, същевременно тя е готова да прояви разбиране към техните затруднения и да ги подкрепи. Точно това отношение определя нейните успехи в работата и във формирането на личния ѝ авторитет. Много пъти съм била свидетел как я приемат студентите и как се отнасят към нея. Своето авторитетно място тя има и сред колегите си.

Проф. Мария Иванова съчетава успешно преподавателските си ангажменти с научно-изследователска работа. Това е твърде широко поле за изява, на което тя сполучливо намира своето място. Случва се нещо, което не е много често в научната практика. На една от ранните ни срещи Мария Иванова сподели с мен и Люба Макавеева, че избира темата за родството и родствените

отношения, тръгвайки от своята семейна и фамилна история, спомените за най-близките си хора и взаимоотношенията между тях. Впрочем, подбудите за този именно избор тя изложи по-късно ясно и подробно в биографичната си книга „Хора със златни сърца и напукани от труд ръце“. Видно е, че в случая става дума за един твърде емоционален избор, който напълно отговаря на нейния личностен характер. В изследователската работа по темата емпиричните данни минават през сърцето ѝ, преди да намерят своето научно тълкувание.

Емоционално мотивирана в началото, Мария Иванова навлиза по-широко в проблематиката и публикува редица приноси в областта на традиционната социално-нормативна култура. Точно тук е акцентът на нейните изследвания. Като автор тя разработва темите за родствени институти, некръвно родство, роднинска терминология, форми на социална организация и пр.

С това далеч не се изчерпват научните дирения на юбиларката, които включват още теми главно в сферата на традиционната духовна култура. Пряко свързани с преподавателската работа са подготвеният учебник за традиционната култура на балканските народи и публикациите върху проблемите на университетското образование по българска етнология. Така с годините се редят приносите на Мария Иванова и тя се изкачва по стъпалата на научната йерархия. Написаното от нея носи почерка на сериозен и задълбочен изследовател, който системно следва своите научни интереси, интерпретира събрания материал и търси отговорите на всяка разработвана тема.

Общуването с Мария Иванова излизаше извън рамките на университетските задължения. В гостуване на семейната вила, разходки до Арбанаси и неговите забележителности, на приятни разговори с чаша вино по най-различни въпроси опознах един чувствителен и отзивчив човек, готов да те изслуша и да бъде съпричастен и към радостта, и към тревогата на другия отсреща.

От времето, когато преподавах във Великотърновския университет, отнесох спомена за срещите ми със студентите, някои от които помня и до днес, очарованието и атмосферата на един красив град с богата история. Твърде много държа на приятелствата и контактите, установени с колеги от Велико Търново, сред които проф. Мария Иванова има специално място.

В науката възрастта не е задължителна граница, която спира идеите и творческите замисли. Пожелавам на юбиларката добро здраве, за да осъществи още много свои начинания и научни проекти! Нека винаги да има радостта и удовлетворението от направеното за българското образование и наука!

До нови юбилеи, скъпа Мария!